

Recenzja: Józef Węglarz, *O kreatywności w fizycznej edukacji. Myśli, sugestie, implikacje*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2022

Eligiusz Madejski¹

¹ Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie, Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu

Recenzja książki

Jak słusznie zauważa Autor, „istotą kreatywności w wychowaniu fizycznym nie jest oddanie we władanie uczniom tego, co jest najważniejsze w tym procesie i jest fundamentalną jego treścią, [...] lecz wykorzystanie ich inwencji dla wspólnego tworzenia satysfakcjonujących programów, które powiodą do wyznaczonych celów” (s. 38). Rozwój kreatywności uczestników edukacji fizycznej nie może zaistnieć bez aktywnego udziału nauczycieli-kreatorów, których podstawową rolą – co podkreśla Autor – „będzie czuwanie nad racjonalnym przebiegiem tego procesu, by można było wydobyć z niego jak najwięcej” (s. 39). W tym miejscu warto nadmienić, że podejmowanie przez nauczycieli przedsięwzięć o charakterze twórczym jest obecnie jednym z wymogów ich zawodowego awansu i rozwoju. Szczególnie oczekiwane są działania innowacyjne, zaliczane do swoistej twórczości pedagogicznej, która może wpływać zarówno na rozwój teorii, jak i praktyki. Dlatego już sama koncepcja przygotowanej przez Józefa Węglarza pracy zasługuje na uznanie. Szczególną wartość ma „zebranie w jedną zwartą jednostkę fundamentalnych, twórczych myśli i wskazań metodycznych o wychowaniu fizycznym, które mają charakter uniwersalny” (s. 14).

Praca pod względem strukturalnym jest spójna i dobrze przemyślana. Poza wprowadzeniem i zakończeniem, książka składa się z trzech rozdziałów, w których nurtem przewodnim jest kreatywność.

W rozdziale pierwszym zatytułowanym: *Kreatywność w edukacji z wartościami ciała w tle*, Autor przybliży czytelnikowi nie tylko pojęcie kreatywności, ale również jej znaczenie w kształceniu i wychowaniu, zwracając przy tym uwagę, że „kreatywność promuje jednostki, które

Korespondencja

dr hab. Eligiusz Madejski

e-mail: eligiusz.madejski@awf.krakow.pl
Akademia Wychowania Fizycznego
im. Bronisława Czecha w Krakowie
Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu
al. Jana Pawła II 78,
31-571 Kraków

Informacje o artykule

Historia artykułu

- Otrzymano: 2023-01-19
- Zaakceptowano: 2023-01-19
- Opublikowano: 2023-02-09

Wydawca

Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie
ul. Mickiewicza 8, 33-100 Tarnów, Polska

Licencja

© by Author. Udostępniane na podstawie
Międzynarodowej Licencji Publicznej Creative
Commons Uznanie autorstwa – Na tych
samyh warunkach CC-BY-SA.

Konflikt interesów

Brak zadeklarowanych konfliktów.

Finansowanie

Publikacja nie była finansowana ze środków
zewnętrznych.

nie ograniczają się do działań polegających na odtwarzaniu opanowanych procedur, lecz tych, co na ich podłożu potrafią rozumnie dokonywać zmian na lepsze” (s. 7). W dalszej jego części rozdziału, Autor przenosi czytelnika w świat wartości ciała w kontekście zachodzących współcześnie zmian kulturowych i wynikających z nich zagrożeń dla cielesności człowieka. Bardzo krótko, lecz rzeczowo, określa miejsce kreatywnej edukacji fizycznej w świetle współczesnej myśli pedagogicznej. Wskazuje, jak należy rozwijać kreatywne zachowania podmiotu w okresie anafazy oraz jak ważna w tym procesie jest asertywność i empatia.

Niezwykle cenny jest drugi rozdział: *Miejsce i przejawy kreatywności w procesie fizycznej edukacji*, który składa się z sześciu podrozdziałów. Na wstępie Autor wyjaśnia rolę kreatywności w kontekście metodycznego postępowania nauczyciela wychowania fizycznego, sugerując, że jej istota „nie polega tylko na doborze przez nauczyciela metod, lecz także obranej strategii edukacyjnej” (s. 42). Z treści tej części rozdziału można odczytać, że kreatywność nauczycielska stanowi ważne wsparcie w procesie kształcenia i wychowania uczniów na każdym etapie ich rozwoju ontogenetycznego.

Dla nauczycieli oraz studentów odbywających praktyki pedagogiczne bardzo przydatny będzie podrozdział 2.5 zawierający przykłady ciekawych pomysłów z kreatywnością w tle, które można wkomponować w treści

różnotematycznych toków jednostek lekcyjnych. Autor nie podaje gotowych scenariuszy, lecz subtelnie podpowiada prowadzącym zajęcia, na co zwrócić uwagę i jaką przyjąć strategię, planując lekcje z proponowanym wątkiem kreatywności. Takie rozwiązanie ma szczególną wartość w przypadku kreatorów początkujących.

Końcowa część rozdziału jest poświęcona ocenie kreatywności uczniów w procesie wychowania fizycznego. Wątpliwości i refleksje Autora są uzasadnione, gdyż podstawową „trudnością [...] jest fakt, że współczesna dydaktyka nie ma dla niej wystandaryzowanych narzędzi pomiaru i niewiele też o niej mówi” (s. 78).

Rozdział trzeci jest prognostycznym spojrzeniem Autora na miejsce kreatywności w edukacji fizycznej uczniów, kształceniu studentów jako przyszłych nauczycieli kreatorów oraz przygotowaniu każdego podmiotu do świadomego i satysfakcjonującego uczestnictwa w kulturze fizycznej przez całe życie.

Książkę Józefa Węglarza *O kreatywności w fizycznej edukacji. Myśli, sugestie, implikacje* polecam przede wszystkim nauczycielom oraz studentom kierunku wychowanie fizyczne, którzy w kreatywności dostrzegają możliwości własnego rozwoju i zawodowego sukcesu, a także skutecznego motywowania uczniów do uczestnictwa w kulturze fizycznej w trakcie i po zakończeniu edukacji.